REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf.. Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și invoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor.. pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.

Pentru România și străinătate.
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor.. pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă; Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele. cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 222. Brașov, Miercuri 8 (21) Octomvrie 1908.

Apponyi și iarăși Apponyi!

Unde te duci, unde te întorci, dai de Apponyi. Mai ieri-alaltăeri a ținut o vorbire la congresul interparlamentar din Berlin, în care inaltă până la al șeaptelea cer pe Germani și se închina înaintea farmecului limbei germane ca a celui mai puternic element de cultura, iar astăzi vorbește către alegătorii săi din Jaszbereny lăudându-se mai întâiu de toate pe sine că e sufletul culturei naționale maghiare și apoi tunând și fulgerând contra libertății și a drepturilor naționalităților din statul ungar, între cari se află și Germanii cu limba lor.

Asta-i Apponyi, prototipul epocei triste de față prin care trece Ungaria, unde se resfață în sfere diriguitoare intoleranța, nesinceritatea și perversitatea în toate cestiunile mari de libertate, dreptate și egalitate a popoarelor țării; iar Apponyi aparține acestor cercuri, ba se mândrește — cum a făcut'o și la Jaszbereny — a fi înainte mergător și luceafăr între cei ce vor să „fericească“ după rețeta lor nenorocită despotică Țara ungurească și Ardealul.

N'a desfășurat Apponyi nimic alta înaintea alegătorilor săi, decât ideile sale vechi, afară de un singur moment nou ce privește situațiunea creată prin anexiunea Bosniei și accentuarea mai apăsată a planurilor ce le mai are și vrea să le ducă la sfârșit până când va fi la putere, ca să se poată zice, că Apponyi a fost acela care a pus capacul statului național maghiar. A vorbit firește mult de „națiune“, de interesele ei cum le înțelege el și de ceeace se pretinde a se face și a se întrebuința pentruca națiunea maghiară să se poată bucura și în viitor de toate foloasele și avantagele supremației sale.

Să știe, că jocul de cuvinte cu „națiunea“ a ajuns la o mare perfecțiune în gura bărbaților conducători maghiari și că Apponyi îi întrece pe toți. Venind vorba de reforma electorală, Apponyi, după ce a spus, că în puține săptămâni se va prezenta proiectul de lege dietei, și-a dat silința să convingă pe alegătorii săi, că pentru-ca „națiunea“ să rămână „națiune“ e neapărat de lipsă ca aproape toți factorii ce o compun să fie trântiți și făcuți imposibili, adecă, cum mai zice el, „neprimejdioși“ pentru „națiune“. In câteva minute a întrebuințat cuvântul „națiune“ în cele mai diferite și contrazicătoare înțelesuri.

„Nu putem să facem o săritură în întunerec — zise Apponyi — de aceea am ticluit proiectul așa cum l'am ticluit, adecă cu pluralitatea etc. Proiectul nostru are contrari onorabili, (aici înțelege pe kossuthiștii din opoziție), dar în ce atinge așa numita contra-coaliție, privim la svârcolirile ei cu mare liniște, căci cine sunt aliații? Mai întâiu socialiștii internaționali, apoi urmează conducătorii naționalităților, cari stau pe picior de războiu cu statul maghiar unitar și în fine vin trupele auxiliare a acelor factori politici austriaci, cari privesc cu dușmănie la tot ce se petrece în Ungaria, cari aici pledează pentru liberalismul cel mai larg, pe când acasă sunt reacționari și se conduc de ideia nebună că pe ruinele unei Ungarii federalizate să poată încerca crearea Marei Austrii. Această contra-acțiune pășește pe față în contra noastră și de aceea sperăm că în apărarea intereselor uogare putem conta la sprijinul întregei națiuni“.

Ce înțelege aici sub-întreaga națiune e greu de spus, căci dacă înțelege așa zisa „națiune unitară“ atunci vine în directă contrazicere cu mărturisirea că conducătorii naționalităților, adecă ai părții celei mari a poporațiunii țării, sunt în contra proiectului lui Andrassy, iar dacă înțelege numai națiunea maghiară atunci mărturisește Apponyi însuși, că celelalte naționalități se declară prin conducătorii lor contra planului reacționar maghiar și pentru adevăratul progres democratic, și mai mărturisește că, după a sa convingere, aceste naționalități dimpreună cu conducătorii lor dușmanii statului național unitar maghiar.

Ne oprim aici deocamdată. Cât despre regularea congruei și autonomiei catolice, cu care s'a mai fălit Apponyi și care cestiune ne privește și pe noi mai de aproape, el a promis alegătorilor săi că va face minuni cu ea. E bun de gură — nu-i vorbă — și ca cineva să se știe lăuda mai mult pe sine ca Apponyi nici că se poate crede. Rezultatele politicei sale însă e cu neputință să corăspundă vorbelor și laudelor umflate. Despre aceasta se vor convinge Apponyi cu ai săi foarte curând.

Alegerile pentru congresul național al bisericei gr. or. române. Espirând mandatul de 3 ani al deputaților congresuali consistoriul din Sibiiu a luat măsuri pentru alegerile cele nouă. Alegerile deputaților din cler în cele zece cercuri electorale din arhidieceză se vor face în *23 Octomvrie v. a. c.* Alegerile de deputați congresuali mireni în cele 20 cercuri electorale se vor face în sinodele parochiale Duminecă în *26 Octomvrie v.* Comisari consistoriali pentru alegerea deputatului din cler în cercul Brașovului a fost numit d-l protopresbiter V. *Voina*, iar pentru alegerea deputatului mirean d-l adv. I. *Lenger*.

Lupta naționalităților din Ungaria în contra votului plural. »Pester Lloyd« publică următoarea declarație a deputatului slovac Milan *Hodza* despre atitudinea naționalităților față de intențiile guvernului maghiar: »Blocul în contra reformei electorale, pe care guvernul vrea s'o introducă în Ungaria, lucrează de câteva săptămâni. Dacă până acuma nu s'a aflat nimica despre asta, cauza este că noi n'am comunicat presei intențiunile noastre. Pluralitatea trebue să dispară din viața noastră publică. Cu socialiștii stăm în terminii cei mai buni, și suntem mulțumiți că în lupta noastră vedem destul succes.«

Votul plural și social-creștinii din Ungaria. Socialiștii creștini din Ungaria întruniți Sâmbătă la Budapesta spre a protesta în contra votului plural, au trimis monarchului următoarea telegramă: »Votul plural, pe care guvernul voește să-l introducă în Ungaria, despoaie peste un milion de cetățeni de drepturile lor politice. Acest fel de vot este în contrazicere cu principiile moderne de dreptate și egalitate. El va face ca în continuu să crească încordările între tron și popoarele țărei. Supuși fideli ai Majestății Voastre, Vă rugăm a nu tolera o astfel de rușine în țările coroanei Sf. Ștefan. Sprijiniți, Maiestate, votul universal și secret!«

Situația în Turcia. Ambasadorul turc la Paris a declarat eri, că guvernul său este hotărât a renunța la mobilisare, deoarece Bulgaria a dat asigurările cerute. Ambasadorul crede că *în timp de 24 ore situația amenințătoare se va schimba în spre bine.* De altfel Poarta a declarat ambasadorilor puterilor la Constantinopol, că recentele chemări sub arme nu înseamnă mobilizarea armatei turcești, ci numai completarea unor cadre de trupe, a căror număr a fost redus în timpul din urmă.

Protestul ambasadorului austro-ungar în contra *mișcărei de boicotare* a avut efect. Poarta își dă cea mai mare silință pentru a împedeca această mișcare.

Unirea Românilor Bucovineni.

Publicăm în următoarele *pactul* încheiat în ziua de 10 Octomvrie între reprezentanții partidului democrat și național (Apărărist) bucovinean:

Partidul »Apărării« și partidul democratic se împreună pe temeiul următoarelor condițiuni:

I. Ambele partide primesc programul creștin-social. Statutul organic al partidului român creștin-social se va hotărî de viitoarele organe comune în cadrul proiectelor făcute de d-nii Onisim Zurcan și Aurel Onciul.

II. Pentru conducerea partidului se va constitui sub presidenția d-lui Iancu cav. de Flondor o dirigență comună, compusă deocamdată până la alegerea pe baza statutului viitor din șase membri delegați de fostul partid »Apărărist« și șase delegați de fostul partid democratic.

III. In momentul constituirii dirigenței amintite vor apune atât »Apărarea Națio-

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Cele trei judecăți ale lui Dumnezeu Tatăl.

de *Albert Bratel.*

(povestire)

I.

In pragul Raiului trei suflete se înfățișează.

— Să-mi desvăluie fiecare din voi viața lui, — zice Dumnezeu Tatăl. Vă voi întreba pe rând pe fiecare.

Ele stau în genunchi în fața lui.

— Făcut-ai — zise către cel dintâi — ai făcut tu în viață mai mult bine decât rău?

— Am făcut — răspunse acesta — mai mult bine decât rău: dar binele acela îl făceam ca să plac aceluia pe care îl iubiam, iar nu pentru dragostea binelui însuși... El îmi zicea: »Fiți buni«, și eu am fost, »fiți milostivi«, și eu am fost, »lăpădați-vă de voi înși-vă pentru alții«, și m'am supus; iar aprobarea lui mi-era mai plăcută decât a conștiinței mele.. Pe alocurea iarăși, am făcut, am cuvântat, am gândit răul; dar, o Părinte! ceeace mă făcea să sufer atunci nu isvora doară din gândul că am făptuit răul, ci din acela că m'am îndepărtat dela dânsul; iar mustrarea lui pedepsia mai aspru decât orice osândă...

— Numai așa ai suferit? — zise Dumnezeu.

— Părinte, tu care vezi inimile, știi bine că nu! Adese grija însăși de a-i plăcea m'apăsa statornic; căci el nu lua în seamă silințele mele; iar jertfele îmi apăreau zădarnice... Atunci ridicam spre el o voce sfioasă: precum un călător, pierdut printre ghiețuri, își chiamă călăuza care-l uită, așa-l strigam eu ca să mă mântuiască! O vorbă, o privire mi-ar fi umplut sufletul de bucurie. Dar el remânea mut, în seninătatea lui, străin de durerile mele, disprețuind slăbiciunile mele de femeie... Atunci, oh! atunci sufeream, atunci viața îmi părea aspră, și mă cuprindea dragul morții: e așa de greu pentru o inimă de femeie să se lipsească de stăpân! Dar când se milostivea să caute spre mine, cât de tare mă simțiam atuncea! Ce ușoară îmi apărea sarcina iarăși! Ce ușor era totul!

— Iți închipui — zice Dumnezeu — că ai fost singură iubită de el?

Mereu îngenunchiată, ea își ridică capul, și zise cu accentul unei umilințe sincere:

— Nu-s atât de semeață. Un om de felul lui nu-i al unei femei, el e al omenirei întregi... Nu, eu nu mă mândream că-i sunt trebuincioasă. Pentru el, dragostea mea nu prețuia mai mult decât lumina unei făclii în bogăția soarelui din amiază... Dar ce-mi păsa? Să mă fi lăsat doară să-l iubesc; să se fi îndreptat din când în când privirea lui spre mine!... Iar bunăvoința aceasta nu mi-a fost refuzată.

Ea zâmbi, un zimbet luminos.

— Prin el, Doamne, toate încercările tale, toate năcazurile îmi păreau ușurate; întreaga mea viață se lumina: binele nu mai era binele numai, el era bucuria, era fericirea; jertfa era o desfătare.

— Așa că — zise Dumnezeu Tatăl — tu ți-ai avut răsplata.

Ea-și aplecă capul umilită.

— O recunosc, o Părinte! Bucuriile mi-au fost mai mari decât suferințele.

— Du-te, dar, în Purgatoriu — zise Dumnezeu Tatăl. Vei aștepta acolo să-i vie și lui ceasul; iar amintirea lui îți va fi tovarăș... Căci și altfel — adăogă Dumnezeu cu un zâmbet — fără el Raiul însuși zădarnic ți-ar fi.

II.

Atunci vorbi sufletul cel de-al doilea.

Drept, pe cei doi genunchi, cu trupul țeapăn, așa cum vezi statuele pe vechile morminte, el zise, fără a aștepta ca D-zeu să-l întrebe:

— Stăpâne, tu m'ai văzut părăsind pământul întărit cu sfânta cuminecătură, deslegat de păcate și curățit de biserica ta: iată-mă fără teamă în fața ta. Căci am practicat virtutea în fie care clipă a vieței mele; și din copilărie, am fost supus regulilor credinței. La vârsta patimelor, am renunțat la lume, la plăcerile ei; am părăsit totul pentru tine.

— Ai practicat — întrerupse D-zeu Tatăl — ai practicat tu bine cele trei virtuți?

— Stăpâne, tu întrebi de asta? — zise el, cu o nuanță de mirare în voce. Tu care străbați conștiințele, tu-mi cunoști Credința, curată ca diamantul, tare ca el: nici când n'a încercat'o vre-o îndoială. Cât pentru Speranță, ea a fost pentru mine siguranță: nu eram oare asigurat că mă bucur, într'o veșnicie prea fericită, de iertarea câștigată pentru mine de Domnul nostru Isus Christos.

— Dar Milostenia — întreabă D-zeu Tatăl — cum ai practicat'o?

— Am dat din cele ce ni-s'au prisosit pentru toate operile de milostenie, începând cu cerșetorul din colțul străzii și isprăvind cu dinariul Sfântului Petru; am făcut, cu mânile mele, haine pentru săraci, și am umblat pentru ei cu discul pe la

nală« și »Apărarea Neamului« cât și »Voința Poporului« și se vor înlocui prin un singur ziar oficial, scos sub controla dirigenței comune.

IV. In caz, că până la alegerile viitoare nu va urma o fuziune totală a ambelor fracțiuni, respectivele mandate se vor împărți egal între ele, rămânând rezervat dreptul fiecărei fracțiuni, de a nomina candidații pentru mandatele rezervate ei. Cercurile electorale se vor împărți în bună înțelegere, respectându-se în prima linie posesiuuea actuală. Lipsind momentul acesta, în caz de neînțelegere, vor decide sorții.

V. Este oprit cumulul următoarelor mandate:

a) al unui mandat în cameră cu un mandat în comitetul țării, în consiliul școlar al țării sau în consiliul comunal din Cernăuți;

b) sub condiția stabilizării presidentului băncii țării mandatul acesta cu orice alt mandat în corpurile legiuitoare.

VI. Ambele fracțiuni se obligă, să apere integritatea bisericii ortodox-orientale precum și cea a fondului religionar.

VII. Ambele fracțiuni vor stărui la organele competente, ca Centrala și băncile raiffaisiane să se reorganiseze conform principiilor și sistemului raffaisian, după ce se va fi constatat prin o comisiune specială emisă de dirigența comună eventualele defecte.

VIII. In genere ambele fracțiuni vor combate orice separatism și orice politică română afară de partid, menținând principiul, ca toate diferențele politice între Românii Bucovineni să se tranșeze în sânul partidului.

IX. Așișderea se va combate oricare politică din afară ce contravine intereselor poporului român, precum și persoanele cari conduc o atare politică.

Subsemnații sunt înțeleși cu precedentele, acceptează întreg cuprinsul lor și întăresc perfecțiunea pactului prin iscăliturile lor proprii.

Cernăuți, 10 Oct. 1908.

Aurel Onciul, Florea Lupu, Gheorghe Tofan, Petru Popescu, Nico Mihalescu, Dr. Ștefan Saghin, Dr. Teodor Tarnavschi, Dori Popovici, Atanasie Gherman, Zaharie Percec, Gheorghe Sârbu, Dr. Vasile Bodnarescu

Ziarul »*Românul*« însoțește încheierea acestui act important cu următoarele cuvinte:

Tratativele ce au urmat cu aceasta ocazie între delegații respectivi au decurs în cea mai bună înțelegere, astfel că nu s'a iscat nici o singură notă discordantă. Experiențele făcute în lupta anilor trecuți nu au lipsit să modereze toate exagerările reciproce ce se obicinuiau mai înainte și astfel s'a creat de sine baza înțelegerii pe care se ridică astăzi clădirea impozantă a unirii noastre naționale... Dată fiind garanța unei organizări a poporului nostru pe bază națională creștin-socială în privința meritorică cu greu va mai fi adaus ceva. Osebirea ce se continuă în actul de împăcare prin noțiunea, partidul național și partidul democrat avem bună speranță că va trebui să încete cu momentul, când intrând cu toții în aceeași luptă contra dușmanilor din afară ne vom arăta conduși de unul și același ideal, de binele neamului ce-l vom iubi cu abnegațiune până la moarte.

Adunarea de popor în Miercurea.

Adunarea poporală din Miercurea, convocată pe 18 l. c. a avut un succes desăvârșit. Peste 1500 de Români din Miercurea și jur au luat parte, îmbrăcați în haine de sărbătoare. Adunarea s'a ținut în curtea bisericii, după-ce a fost interzis de autorități a se ținea în piață, cum a fost proiectat. Pe la 12 oare s'a deschis adunarea alegând de prezident pe venerabilul protopop *Ioan Droc* și de secretar pe advocatul *Dr. Schiau.*

Doi oratori escelenți au grăit poporului în deplină cunoștință de cauză și în stil poporal, pe înțelesul tuturora. D-l *Dr. Liviu Lemenyi*, care a fost învitat anume, a vorbit cu avânt și cu mare putere de convingere, folosindu-se de pilde și asemănări potrivite, despre situația politică și despre proiectul măestrit al lui Andrassy. A arătat cât de forțat, nedrept și păgubitor este pentru noi acest proiect. A accentuat. că noi, cum și mulți alții din Ungaria, cerem votul universal nefalzificat, drept și cinstit, cerem legea cu *„omul și votul"*.

Al doilea vorbitor, d-nul *Dr. George Măcelar*, adv. în Miercurea, s'a ocupat în deosebi cu împărțirea nedreaptă și obraznică a cercurilor electorale și în legătură cu aceasta a sfătuit poporul să învețe carte, să învețe a scrie și ceti.

Vorbirile au fost des subliniate prin vii aprobări și oratorii aclamați cu entuziasm.

In fine d-l *Dr. Schiau* propune și adunarea primește cu mare însuflețire a se esprima deputaților naționaliști, îndeosebi deputaților noștri. deplină încredere, iar Maj. Sale se trimită o telegramă omagială.

Adunarea a fost o manifestație impunătoare pentru votul universal și a decurs în ordine exemplară și cu mare însuflețire. Din loc și împrejurime au luat parte un număr conziderabil de inteligenți, preoți, proprietari etc. Din Sibiiu, afară de d-l Dr. Liviu *Lemenyi*, care a fost însoțit de fiica sa d-ra profesoară *Nora*, au luat parte d-nii *Silvestru Moldovan* și *I. Rusu*, cand. de adv. Au fost invitați a participa și d-nii deputați *Dr. Maniu* și *Dr. Vlad*, dar fiind împedecați și-au scuzat telegrafice absența.

Cor.

Arta stenografiei.

Se știe, că anul trecut s'a întrodus la gimnaziul român din Brașov un curs special pentru învățământul stenografic sub conducerea d-lui Nicolae *Mohan*, un bun cunoscător al acestei arte, care a și scos spre scopul acesta un manual litografiat foarte practic și potrivit aranjat pentru cei ce doresc să învețe stenografia. Anul acesta cursul se continuă și precum aflăm s'a înscris deja un număr destul de mare de elevi români, cari doresc să urmeze acest curs.

Din acest incident d-l Mohan ne trimite spre publicare rândurile de mai jos, prin care se atrage atențiunea celor chemați și celor doritori de a urma un atare curs, asupra importanței stenografiei. Iată ce ne scrie d-l N. Mohan:

Stenografia încă face parte din literatura unui popor ce se pretinde a fi cult. Literatura română nu puțin a înaintat într'un timp relativ scurt, prin impulzul ce l'au dat pe toate terenele bărbații de spirit și de inimi nobile

Dăcă ne vom pune însă în comparațiune cu alte popoare din Europa, ne vom convinge că ne lipsesc încă multe științe și arte cu cari se întrec alte națiuni. Ne lipsește cu desăvârșire între altele și arta de care se folosesc popoarele bogate în literatura modernă, ne lipsește exercitarea scrierii stenografice — stenografia română, ca artă aplicabilă în toate direcțiunile vieții omenești.

Stenografia a fost întrodusă mai cu samă de Francezi, Englezi, Italieni și dela 1832 a apărut această știință și la Maghiari în literatura lor. La Germani. mai vârtos dela 1863 începând, s'au ivit numeroși stenografi, cari o folosesc în casele de comerciu, la bănci, în cancelariile advocațiale, redacțiuni etc. întroducând studiul ei până și în școlile elementare.

Numai poporul român se pare a fi încă străin în cunoașterea acestei scrieri practice. In 1864 apar pe lângă marele număr de stenografi germani și stenografii români, fericiții Dumitru *Racuciu* și Moise *Branisce*, pe lângă vestiții stenografi maghiari Konyi și Fenyvesi, toți ca stenografi în dieta Transilvaniei.

Dar importanța stenografiei s'a simțit chiar și în timpurile antice, la Egipteni. Romani, Greci și Judei, cari în adunările lor aveau stenografi, a căror oficiu era, de a însemna vorbirile oratorilor publici.

Un merit deosebit în desvoltarea și propagarea stenografiei la Romani, a avut Tirone, pe care l'a imitat stenograful Franz Xaver Gabelsberger, iar pe acesta l'au imitat și imitează cei mai mulți stenografi germani, englezi, maghiari și ruși. Numai Românii, mai cu samă cei din Austro-Ungaria, se par că nici nu știu, că există o asemenea artă.

In România încă nu se prea uzitează stenografia, decât mai mult în parlament, iar la Bănci, în case comerciale se aplică, tot numai stenografi francezi, pe lângă salare foarte favorabile.

Azi, când și neamul român se silește a înainta și a ajunge alăturea cu alte națiuni înaintate în cultură, trebue să ne hotărâm a avea voința și răbdarea pentru a ne pune cu puteri unite la învățarea stenografiei, și anume a celei după sistemul lui Gabelsberger, cel mai lățit sistem, imitat dela stenografii antici Romani, ca un sistem ușor și aplicat bine și în limba română.

Fericiții Racuciu și Braniște s'au ocupat mult cu studiul stenografiei române, căci altcum nu ar fi ajuns ca atari în dieta Trensilvaniei la a. 1863/4 După mai multe încercări și studii, au observat, că pentru limba română, care e atât de bogată în vocale, este sistemul Gabelsberger aplicabil la toate limbile, latină, italiană. germană etc., fără ca să pericliteze limba vre-uneia din aceste națiuni.

Ce se ține de învățarea stenografiei, e destul de ușoară, se recere numai voință și răbdare, ca după un an de studiu să se poată stenografa fie-care cuvânt unui vorbitor care nu vorbește prea iute.

Cu această ocaziune rog pe domnii directori și profesori ai școalelor noastre din Brașov, unde s'a ținut deja în a. școlar 1907/8 curs de stenografie, să binevoiască a îndemna și după posibilitate chiar a obliga tinerimea la învățarea acestei științe practice.

Totdeodată recomând tinerimei noastre dela gimnaziul și școalele comerciale, de a nu întârzia a învăța stenografia ca știință modernă, și în scopul acesta le recomand totdeodată voință și răbdare.

Brașov, 14/X 908.

Nicolae Mohan.

---

bogați: asta pentru trup. Dar caritatea cere mai mult; ea se adresează și — și mai presus de toate — sufletului. Am propovăduit credința în juru-mi și am recomandat practica datorințelor religioase de câte-ori mi-s'a ivit ocaziunea: în chipul ăsta am mântuit mai multe suflete din lanțurile Satanei.

Și tăcu, isbânditor, asigurat. Dar vocea lui Dumnezeu reluà, mai grav:

— Nu asta-i virtutea cea mai minunată. Caritatea, adecă Iubirea: când și cum ai iubit pe deaproapele?

Cam turburat în siguranța lui, reluă totuși, fără să schimbe ceva din atitudinea sa țeapănă;

— Stăpâne, n'am purtat grija de a-mi lega sufletul de vre-o creatură, știind că ele trec și că tu singur rămâi. Nici-odată nu mi-am mânjit trupul prin atingerea vre-unui om, nici nu mi am pângărit sufletul prin patimi omenești. Am iubit, după biserică, ori-ce ființă botezată și supusă ritului său, considerând întrânsul nu creatura cărnoasă și păcătoasă, ci numai sufletul mântuit de Isus Christos; și le-am dorit tuturor mântuirea veșnică.

Glasul divin reluà aspru:

— Dar acei ce plângeau, acei ce sufereau, ce le ziceai acestora?

El își ridică nesimțit capul:

— Doamne! — zise cu glasul lui fără timbru, — tu mă pui la încercare, căci tu toate le cunoști. Celor ce plângeau, celor ce sufereau le ziceam: »Pocăiți-vă, căci Dumnezeu vă pedepsește; lăsați să treacă ceasul acesta cum trece o furtună, și bucuriile veșnice vă vor mângăia: voi nu sunteți aici pe pământ decât ca să vă mântuiți, e păcat să ceri mântuirea din suferință«.

— Dar tu uitai — zise Dumnezeu Tatăl — vorba aceasta a Fiului meu: *Plângeți cu aceia ce plâng.* Ai uitat, iarăși, că a zis: *Iubiți-vă unul pe altul*; și tu uitai să iubești! Tu ai uitat totul Inimă nemiloasă, suflet mândru, tu ai să le iai dela capăt pe toate. Intoarce-te pe pământ, unde vei începe iarăși viața. Te pedepsesc să iubești un om, care nu te va iubi, prin el vei cunoaște iubirea în lacrimi... Căci, nu numai că nu te va iubi, dar iubirea ta îi va fi spre greutate, și cu toate acestea tu nu te vei putea desface de el. Te va sdrobi fără milă, și cu toate suferințele tale, tu-l vei iubi mereu.. In sfârșit, umilită de iubire, alinată prin lacrimi. inima ta se va muia, iar tu vei învăța să iubești creaturile așa cum voesc eu să fie iubite. Ai păcătuit prin mândrie, uitând că de când cu păcatul Evei am supus pe femeie bărbatului... Ai păcătuit prin egoism, uitând că dacă ți-am dat o inimă, am făcut'o asta ca tu s'o deschizi și s'o dai... Pleacă! cea mai neînsemnată lacrimă a unei păcătoase e mai presus decât virtutea ta neșovăitoare, Invață să iubești suferind.

El zise, iar ea a și perit în nemărginirea dintre lumi.

(Va urmà).

STIRILE ZILEI.

— 7 Octomvrie v.

Comitetul societății pentru fond de teatru român a ținut eri în Brașov o ședință, în care a rezolvat mai multe afaceri de ordin administrativ. Intre altele s'a votat simpaticului și cunoscutului nostru conservatorist *Nicolae Brătianu* un ajutor de *1000 cor.*, pentru ca să-și completeze studiile sale la conservatorul de muzică din Viena.

Instruarea analfabeților. Comitetul central al reuniunei învățătorilor din diecesa Aradului s'a ocupat în ședința din urmă cu angajamentul luat din partea tuturor învățătorilor, în adunarea lor generală trecută, de *a ținea la iarnă cursuri cu analfabeții din satele lor*, pentru a-i învăța pe aceștia să scrie și să cetească, și a hotărât, să inziste, ca învățătorii să se țină de angajamentul luat.

»Vatra Luminoasă«. Eri la oarele 10 jum. a. m. s'a făcut în București punerea pietrei fundamentale a noului local al »Vetrei Luminoase« în prezența M. S. Regina. Majestatea Sa a sosit în gara de Nord la oarele 10 și a fost primită de un mare număr de membrii din capitală și din provincie ai societății »Vatra Luminoasă«. După amiazi și seara s'au dat mari serbări în parcul Carol I. (fosta expoziție).

Vânătoare »domnească«. Vineri dimineața — scrie ziarul »Țara Oltului« — cu trenul de 8 oare a sosit în Făgăraș președintele dietei d-l *Justh* Gyula învitat de d-l deputat Dr. Șerban, la o vânătoare de urși. D-l Justh a plecat din Budapesta boierește, cu vagoanele sale proprii. La gară a fost întâmpinat și primit pe lângă d-l deputat Dr. Șerban de către d-l comite suprem Széll József și căpitanul orășenesc Kis Arpád. Dela gară luând loc în trăsura d-lui Dr. Șerban. premerși de trăsura căpitanului orășenesc, a tras la casele d-lui deputat, unde a luat dejunul. La oarele 5 după amiazi au plecat în trăsuri la Șinca-veche, în ale cărei păduri se face vânătoare. Cina a luat'o în birtul comunal. Iar noaptea o va durmi în vagonul propriu, care s'a expedat spre acest scop la Șinca-veche, atașându-se o locomotivă, ca să-l încălzească. Vânătoarea va dura trei zile, apoi d-l președinte se va întoarce la Budapesta, fără a mai reveni la Făgăraș. Din Făgăraș participă la vânătoare numai d-l comite suprem și d-l deputat Șerban.

Inaugurarea bibliotecii »Ligei culturale«. Din București se scrie că Duminecă s'a înaugurat biblioteca Ligei culturale, în localul ei din strada Fântânei Nr. 1. După oficiarea unei slujbe religioase a vorbit cel dintâiu d-l profesor universitar D. *Onciul.* D-sa a arătat că Bucureștiul e singura capitală din Europa, care nu posedă o bibliotecă. Biblioteca Academică, precum și Fundația universitară »Carol I.« nu sunt accesibile publicului mare. Se simțea nevoia unei biblioteci ca aceasta a Ligei, care să poată folosi tuturor. D-l Sava Somănescu, președintele Ligei, a spus că o eră nouă se arată în viața noastră. Curentul naționalist din ce în ce mai puternic dă chezășia unui viitor frumos. Ar fi o rușine ca în secolul al XX noi să rămânem în urma neamului turcesc, poporul cel mai fatalist care astăzi prinde a se desvolta în libertate și unire frățească, noi mai ales, cari avem datorii mari și, față de frații noștri. Dorește ca biblioteca să dea roadele la cari trebue să ne așteptăm. In urmă s'au desfăcut nenumărate volumașe din biblioteca populară a Ligei culturale, precum și cărți poștale ilustrate cu subiecte din trecutul nostru, toate artistic esecutate de tipografia soc. »Neamul Românesc«. După numerosul public care a asistat la această serbare, se pare că lumea a început să se intereseze din nou de activitatea Ligei.

Necrolog. In 17 l. c. n. a încetat din viață directorul sucursalei băncei comerciale din Pesta *Adolf L. Adler* la Viena, unde plecase să-și caute de sănătate. Adolf Adler, care în urma poziției sale s'a bucurat de mare trecere în societatea brașoveană, moare în etate de abia 43 ani, lăsând în adânc doliu familia sa și numeroșii săi cunoscuți. Rămășițele pământești au sosit azi dimineață în gara Brașov, de unde au fost duse în casa rece a cimitirului israilit, iar la oarele 3 p. m. a avut loc înmormântarea în prezența unui public numeros.

Bursele Academiei Române. Academia română a acordat din fondul Adamachi, următoarele burse pentru specializarea în străinătate: D-lui inginer Const. Budeanu, spre a studia electrotechnica la Paris, d-lui inginer Aurel Smântânescu spre a studia ingineria agricolă la Berlin și în alte țări, d-lui I. Scriban licențiat în științe dela facultatea din Iași, pentru facerea de lucrări practice de zoologie comparată la universitatea din Heidelberg (Germania) și la Roscoff (Franța). Bursele sunt de câte 300 lei lunar, plus spese de transport și taxele școlare. Bursele sunt socotite ca începând dela 1 Decemvrie a. c.

Moartea unui general japonez. Din Tokio vine știrea despre moartea mareșalului Nodzu, cunoscutul general japonez din răsboiul ruso-japonez.

Atentatul contra lui Sandanski. Știri mai nouă din Salonic anunță că Sandanski, cunoscutul șef de bandă bulgară, a fost grav rănit la umăr, și că cei doi însoțitori ai săi au fost omorâți. Atentatul s'a comis la Boșneak-han, iar atentatorul Tane Nicolov a reușit să scape Toate sforțările poliției de a pune mâna pe atentator au rămas zadarnice.

Expoziția de poame din Avrig. Ni se scrie: Duminecă, în 18 Oct. n. c., s'a deschis cu mare solemnitate a 5-a expoziție de poame, struguri și derivatele lor, aranjată de Reuniunea română agricolă sibiiană în Avrig. Expoziția și ca aranjament și ca material, cu considerare la toate împrejurările din Avrig, pare a întrece toate expozițiile de poame aranjate până aci. Numărul exponenților peste 600 cu o mulțime de soiuri mere, pere, gutui struguri și derivatele lor (compoturi, dulcețuri, must, vin, etc.) Expoziția de poame, inclusiv expoziția de mașini și unelte agricole a firmei C. F. Jikeli din Sibiiu, umple 2 mari sale din etajul școalei, iar a 3-a sală cuprinde în sine productul acului și al răsboiului, ocupația de predilecție a femeii avrigene, grupate sub mândrul stindard al »Reuniunei femeilor rom. din Avrig«, de sub conducerea înțeleaptă a veneratei presidente Ioana Maxim. Expoziția lucrurilor de mână femeești e un adevărat juvaer. Această expoziție cuprinde cam 500 obiecte (covoare de pat și de masă, perdele, culmi, leșnicuțe, căpătâie de culmi, traiste, ștergare pentru icoane, fugătoare de masă, va'uri, etc.)

Cuvântul de deschidere l'a rostit v.-presid. reun. d-l I. *Chirca*, vorbind despre însemnătatea culturii poamelor din toate punctele de vedere. Profesorul Dr. P. *Span* a vorbit cu căldură pentru îmbrățișarea pe scară mai întinsă a negoțului de poame, iar secretarul Tordășianu, tractând despre partea instructivă a expoziției, pune în vedere, că comitetul Reuniunei în conțelegere cu cel aranjator local, în frunte cu neobositul notar Ioan Răduț, totodată president, a făcut dispozițiune, ca în zilele proxime expoziția să fie cercetată corporativ de copiii de școală din comunele vecine, cu cari ocaziuni vor ținea prelegeri din pomărit și anume: Marți d-l N. Iosif din Aciliu, Miercuri d-l A. Cosciuc din Sibiiu, Joi d-l I. Chirca, v.-presid., Vineri d-l A. Cotciuc și Sâmbătă d-l I. Chirca și d-l Dr. P. Span.

Mari ninsori și frig se anunță din toate părțile țării. De eri seara a început să ningă și în Brașov.

Mulțumită. Subscrișii rugăm pe toți stimații domni și stimatele familii, cari din incidentul trecerii dela aceasta viață a prea iubitei noastre fiice *Maria* au binevoit a ne adresa sincere condolențe, să primească profunda noastră mulțumită. — *M.-Ludaș* în 19 Oct. 1908. *Nicolae Solomon*, protopop. *Eleonora n. Vlassa.*

NECROLOG. Subscrișii cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștință tuturor rudeniilor, prietinilor și cunoscuților trecerea din viața pământească la cele eterne a scumpului fiu, frate, nepot, cumnat și văr *Dr. Emil D. Babescu* practicant la tribunal întâmplată după grele suferințe azi în 17 Octomvrie st. n. a. c. la oarele 4 d. a. în etate de 24 ani. Osămintele scumpului defunct se vor așeza după ritul bisericei gr. or. rom. în cimiterul orășenesc din Oradea mare în 18 Octomvrie orele 3 d. a.

Oradea-mare, la 17 Octomvrie 1908. Iulian Babescu și soția Maria Nusz părinți, Alexiu, Iuliana măr. Miklósi, Victor frați și soră, Moise Babescu, Nicolae Miklósi unchi și cumnat, Moise, Hermina și soțul Iosif Petcu, Aurel veri și verișoară.

Odihnească în pace!

Sinodul de toamnă din Ludoșul de Murăș.

Din marginea Câmpiei 16 Oct 1908.

Mult Stimată Redacțiune! Joi în 15 a l. c. s'a ținut în parochia gr. cat. *Tăureni* sinodul de toamnă al districtului protopopesc gr. cat. *Ludoșul de Murăș* sub presidiul Venerandului protopop *Nicolau Solomon*, cu un program din 14 puncte, cari cuprindeau toate afacerile mai serioase și ardente, ce ating bisericile și școalele din acest district. După ce celelalte puncte din program afară de punct 7 și 9 conțin cestiuni numai de importanță locală deși s'au pertractat și desbătut cu toată seriositatea și demnitatea, vin a Vă face un raport numai despre ce s'a decis față cu cuprinsul acestor două puncte.

In punct 7 din program se cerea să se constate, cari școli din acest district au edificii corăspunzătoare legei, și cari dintre toate se pot susținea fără ajutor de stat? S'a constatat, că edificii corăzpunzătoare au școalele din parochiile: *Ludoșul de Mureș, Bogata de Mureș, Lechința de Mureș, Jelânzelul, Căpușul de Câmpie, Șeușa, Iudiul de Câmpie și Coseul*; dară cu toată acestea fără ajutor de stat nu se poate susține decât singur școala din Ludoșul de Mureș. Deci s'a decis și impus preoțimei districtuale, să stăruiască din răsputeri, ca până în 1910 unde numai se va putea, să se edifice școli corăspunzătoare legei, — fără de care condițiune se știe, că nici ajutorul de stat nu se poate căpăta,

Punct 9 din program conținea: decisiunea că în vederea regulărei congruei și pentru preoțimea gr. cat.. câte percente se solvească aceasta la fondul deficienților și al văduvelor preotese și orfanii de preoți pe viitor?

După punerea pe tapet a acestui punct, preotul din Lăpușul de Câmpie Vasiliu *Suciu* a făcut propunerea, că ar fi bine, ca de aci încolo toată preoțimea din *cura animarum* să se împartă numai în 3 clase și anume: purtătorii oficiilor protopopești, fără osebire de aceea că sunt protopopi actuali ori vico-protopopi să se pună în clasa I, și să solvească anual la acel fond câte 120 coroane Preoții cu cualificațiune deplină, adecă cu matură și 4 ani de teologie în clasa II. să solvească anual câte 80 coroane, iară preoții fără matură și cu pregătire teologică mai puțină adecă bienaliștii în clasa III și să solvească anual suma de 40 coroane la fond ceea ce ar face o contribuire de câte 5% a salariilor sau a tuturor venitelor fiecăruia și prin care fondul încă ar crește destul de bine și nici preoțimea nu s'ar putea simți prea îngreunată. Tot în legătură cu această clasificare preoțimea din clasa I. la caz de deficiență să fie remunerată anual cu câte 1200 coroane, cea din clasa II cu câte 800 coroane și cea din clasa III cu câte 400 cor.

Contra acestei propuneri s'a făcut o alta ca să nu se solvească la fondul numit câte 5% ci numai câte 2%, dară neaflând nici un aderent propunerea lui Suciu primită de toți fără nici o modificare s'a ridicat la valoare de conclus al sinodului.

După terminarea agendelor sinodale, a căror desbatere a ținut $4^1/_2$ oare, după $3^1/_2$ oare ne-am așezat la masa ospitală a fratelui preot local Beniamin P. *Lupu*, unde printre alte povești s'a exprimat chiar din partea venerabilului președinte dorința, ca pertractările acestui sinod și în spețial conclusele de importanță generală să se publice în unul din ziarele noastre românești, eară cu acest raport întreaga preoțime adunată în sinod a însărcinat pe subsemnatul.

Din cauză însă că ziarul »Unirea« din Blaj de mai mult timp e condus de un spirit foarte intolerant ca să nu zic arogant, și adese se dimite prin publicările sale la rolul unor fițuici *à la Kolozsvari friss Ujság*, după cum face și în Nr. 35 a. c. în care publică un extras foarte greșit din o corespondență a mea publicată în »Gazeta Transilvaniei« Nr. 182 a. c. tot în afacerea congruei și a întregirei fondului deficienților; ba ce-i mai mult la rectificarea făcută de mine într'un număr ulterior al »Gazetei« față cu această eroare regretabilă în Nro. 37 a. c. face o notiță în poșta redacțiunei, prin care, dacă nu mi-a putut pune lăcat la gură, ca să nu demasc minciuna, mă încarcă cu epitetul de *sancta simplicitas*, eu ca încredințatul preoțimei districtuale m'am decis să nu public decursul acestui sinod în »Unirea« ci în »Gazeta Transilvaniei« pentrucă prin insulta ce mi se aduce prin sus pomenita notă din Nr. 37 întreagă preoțimea districtuală s'a simțit foarte neplăcut atinsă.

Deci ca să se convingă Domnii de pe lângă »Unirea«, că eu în mijlocul fraților și a cunoscuților mei mă bucur de toată iubirea și respectul, mi s'a impus, ca în legătură cu acest raport se resfrâng și reduc la valoarea lor aberațiunile redacțiunei din nota Nr. 37 a »Unirei« a. c. ca să se vadă că nu numai Domnialor au învățat carte și că judecata ce o au foarte de multe ori e greșită și confuză; de aceea declar tot cuprinsul notei din Nrul sus numit al »*Unirei*« de o *stârpitură literară eșită din niște creeri amețiți de fumul fudulie*i. Eară pe onoratul public cetitor îl rog să combine articolul meu din Nro. 182 al »*Gazetei Transilvaniei*« a. c. cu extrasul publicat de »*Unirea*« Nr. 36 a. c. și să judece, că mie'mi compete epitetul de *sancta simplicitas* din nota Nrului 37 al »Unirei« a. c. sau celui ce l'a publicat?

Munteanul din Câmpie.

Numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei“ se poate comanda direct sau prin librării cu prețul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria și 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România și străinătate.

Venitul curat ce va ruzulta din desfacerea ediției jubilare, a „Gazetei“ *se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziariștilor români din Transilvania și Ungaria.*

Varietăți.

In cercurile învățământului din Germania se discută de câtăva vreme ideia așa numitelor *școli de elită pentru școlarii înzestrați de natură cu puteri intelectuale superioare*

Ar urma, deci, să se înființeze paralel cu școlile existente de curs primar și secundar aceste școli, cari ar da putința celor înzestrați să meargă mai repede și mai solid înainte, după puterile lor, iar în clasele obicinuite profesorul să aibă putința de a se ocupa cât se va cuveni de stăruitor cu elevii de inteligență mijlocie sau inferioară.

Prin aceasta împărțire ambele categorii de elevi ar folosi, și ar folosi însuși învățământul.

10% dintre școlari fiind considerați ca având o inteligență și aptitudini deosebite, ar trebui să urmeze așa numitele cursuri de elită; iar restul (80% cu inteligență mijlocie și 10% cu inteligența inferioară) ar trebui să urmeze cursurile obicinuite.

Membrii corpului didactic german sunt pentru această reformă. Vor fi poate mai puțin părinții și încă și mai puțin elevii.

Insu-și autorul studiului care se ocupă cu această chestiune e oare-cum îngrijorat de un lucru: că acești elevi privilegiați ar putea cădea pradă unui orgoliu, care ar putea să aibă urmări rele pentru caracterul lor; dar se mângâie totuși, cu diferitele mijloace pedagogice pe cari profesorul le va putea folosi cu succes față de această elită precoce...

M.

ULTIME ȘTIRI.

Timișoara. 20 Oct. (Telegr. part. a „Gaz. Transilvaniei“). Astăzi s'a pertractat înaintea curții cu jurați procesul ziarului „*Drapelul*“ din Lugoj pentru reproducerea în extras a scrisoarei lui Björnson, apărută în revista franceză „Couriere Européen“ sub titlul „*Opresiunea maghiară*“. Acuzatul *Nicolae Jugănaru* a fost condamnat la *3 luni închisoare de stat și 400 cor. amendă.*

Budapesta. 20 Oct. Ziarul „Slovenski Tizdenik“, al cărui director e deputatul naționalist slovac Milan Hodja, publică un articol, în care se destăinuesc lucruri necunoscute până acuma. Ziarul slovăcesc scrie, că ministrul Andrassy era gata să protesteze în contra felului, în care a fost anexată Bosnia. El era de părere, că această cestiune să fie mai întâi discutată în parlamentul celor două țări. Numai *după-ce s'a promis din partea coroanei, că i-se va primi proiectul de lege relativ la reforma electorală, Andrassy a renunțat la cererea sa.*

Budapesta, 20 Octomvrie. Noaptea trecută ministrul de externe sârb Milovanovici, a trecut cu expresul Orient prin gara locală. El a fost întâmpinat de ziariști, cărora le-a spus că pleacă la Londra, Berlin, Paris și Roma, unde va căuta să aibă prilejul de a conferi cu miniștrii de externe respectivi asupra situațiunei. La Roma va căuta cu ori-ce chip să fie primit în audiență de către rege. Fiind întrebat asupra situațiunei actuale, Milanovici a făcut următoarea declarațiune: Sper că se va ajunge la înlăturarea neînțelegerilor.

Viena. 20 Oct. Eri după amiazi s'a lățit vestea la bursa de aici, *că s'a declarat răsboiul între Turcia și Bulgaria.*

Belgrad, 20 Octomvrie. Duminecă seara mai multe mii de persoane au parcurs străzile ridicând sau spărgând firmele prăvăliilor austriace și ungare strigând: „Jos Austro-Ungaria!“ Jandarmii au încercat dar în zadar să pună un sfârșit acestui scandal, manifestanții se adunau din nou în străzile laterale.

Serajevo. 20 Oct. O ceată mai mare de Montenegrini din Piva au trecut Sâmbătă noaptea granița Herțegovinei și au pătruns până la localitatea Gackopolje. *Aici a avut loc o luptă cu trupele austro-ungare. 4 soldați au rămas morți pe teren.* După ciocnire Montenegrinii au incendiat un sat. Șeful districtului din Mostar bar. Pittner a plecat la fața locului.

Cugetări.

Noi certăm pe nefericiți pentru a ne dispensa de a-i plânge.

*

Generositatea sufere de relele altuia, ca și când ea ar fi răspunzătoare.

*

Ingratitudinea cea mai odioasă, dar cea mai comună și cea mai veche, e aceia a copiilor față de părinți.

*

Dacă amicii noștri ne fac servicii, noi credem că ei ca amici ni-le datorează, și nu ne gândim de loc că ei nu ne datorează nici amiciția.

*

Acel care e născut spre a se supune, se va supune chiar și pe tron.

Vauvenargues.

Bibliografie.

— »**Ciprian Porumbescu**, icoane din frământările unui suflet de artist.« De Dr. Valeriu *Branisce*. Broșură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Prețul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin librăria »Gazetei«.

Domnii abonați, cari pe ziua de 1 Octomvrie v. nu și-au reinoit încă abonamentul, să binevoiască a-l reinoi neamânat, ca să nu li-se întrerupă espedarea ziarului.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce

Subscrisul corp al funcţionarilor aduce la cunoştinţă trista ştire despre încetarea din viaţă a Domnului

ADOLF L. ADLER,

Director al Sucursalei Băncei comerciale ung. din Pesta,

care a încetat din viaţă, după grele suferinţe în 17 ale lunei curente în Viena, unde spera o ameliorare a boalei sale.

Soartea nemiloasă a voit ca să răpească din mijlocul nostru pe neobositul colaborator, pe eminentul coleg şi şef al nostru şi ne-a aruncat pe noi toţi, care l'am stimat şi venerat, în doliu adânc.

Subsemnaţii vom petrece rămăşiţele pământeşti ale rĕposatului Marţi în 20 a l. c. la 3 oare p. m. din casa rece a cimiteriului israelit la ultimul său lăcaş.

Spiritul său îl vom păstra tot-deauna şi memoria sa va trăi în noi mai departe.

Braşov, în 19 Octomvrie 1908.

Corpul funcţionarilor Sucursalei Băncei comerciale reg. ung. din Pesta.

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 Octomvrie n. 1908

Renta ung. de aur 4%	109 60
Renta de corone ung. 4%	91.75
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	81 35
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	92 15
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.50
Impr. ung. cu premiĭ	184 25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	139 —
Renta de hârtie austr. 4²/₁₀	95 78
Renta de argint austr. 4²/₁₀	95 75
Renta de aur austr. 4%	114 85
Renta de corone austr. 4%	95 85
Bonurĭ rurale ungare 3½%	85.80
Losurĭ din 1860	151.50
Acţiĭ de-ale Băncei ung. de credit	629 50
Acţiĭ de-ale Băncei austr. de credit	736 75
Acţiĭ de-ale Băncei austro-ung.	1738 —
Napoleondorĭ	19.14
Mărcĭ imperiale germane	117 35
London vista	239 55
Paris vista	95.45
Note italiene	95 15

Cursul pieţei Braşov

Din 20 Octomvrie n. 1908

	Cump.	Vênd.
Bancnote rom.	18.82	18.90
Argint român	18 60	18 80
Lire turcescĭ	21.40	21.60
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	101.—
Ruble Rusescĭ	2.5 ½	2.53
Napoleondorĭ	19.04	19.16
Galbeni	11.20	11.40
Mărcĭ germane	117.20	117.3